

NOVINER

SLOVENSKE KRATINE

Naročnina na $\frac{1}{4}$ leta 5 Din., na posamezni
naslov 6-25 Din. V inozemstvo mesečno 6 Din.
Od 1. julija doma 6 Din. več, v inozemstvo 12
Din. več. Doma se lahko v blagi plača.

IZHAJAJO VSAKO NEDELO.

Uredništvo i uprava M. SOBOTA, Križova ul. 4.

Cena oglasov: Cela stran 800 Din., mali
oglas do 35 reči 10 Din., višje vsaka reč 1
Din. Med tekstom so oglaš 15% dražji. —
Popust od 5—50%. — Pošt. ček. pol. št. 11.806.

Iz Slomškovih spisov.

Od narodnosti.

Edno najčistejših i najlepših človečih
čutenj je lubezen do materinoga jezika, šte-
roga mili glasi so zemljana k zavesti spravi-
li. Spomin na zibeo dečinskih dni, na
lublano domačijo je milo tolažilo na poti
našega življenja i lubezen do svojega naroda
more i mora biti eden najdragših biserov
v jakostnom venci vsakoga moža.

Liki lepo blago čutenja narodnosti se
trga iz naravne zveze z drugimi narodi,
krivi i pači se, stavlja na laž, goni do kri-
vičnoga, prevelkoga narodnoga ponosa (giz-
de). Ljudje so pripravljeni tomi bolvani da-
rjavati celo svojo vero i vest, ar njim je te
bolvan najvišiša zapoved vsega mišljenja pa
čutenja i dela.

Nigdar se je ešče ne ta narodnoštna
miseo med nami tak jako zbūdila, kak rav-
no v naših dnevaj. (Slomšek je to pisao
l. 1848.) Žao, ka uporniška stranka prepo-
gosto njene strasti būdi i se je za svoje
posebne namene poslužuje, jo krivično ra-
bi. Važno i primerno pitanje za katoličana
(duhovnika) je zato: *Kak se mámo opona-
šati, da nam ne bi trbelo zatajiti toga svo-
jega dobrega čutenja i se izneveriti svoje-*

mi narodi, pa tudi da v pogansko mišle-
nje i ravnanje ne zagazimo? Edino pravi
razložek med istinskov, krščanskov lubez-
nijov do svojega naroda pa med upornišk-
kim, poganskim nacionalizmom („nacio“
pomeni v latinščini „narod“) je té, da vsak-
ša istinita ljubav dopušča ravnostito čutenje
tudi pri drugih narodaj, je poštuje i časti;
krivi nacionalizem pa, sam v sebi popa-
čeni i zastrupljeni, protivno s svojim lastiv-
nim narodnim senjarstvom, samo sovražstvo
pa zaničevanje drugih narodnosti oznanju-
je ali bar na tlhom njihovo pogubo žele.

Načela zveličavnoga krščanstva so za
vsa ljudstva i ne delajo razložka po narod-
nosti. Narodje so kak vejka ednoga dreva
i ne smejo edne ovoj rasti braniti. Vsakši
narod naj má tisto mesto, na šterom se
najlepše razvija, pa največ sadu prave omi-
ke (znanja, lepoga življenja) istinskoga ne-
beskoga napredka prinaša. Edino té sad
ostane. Nišče nam je ne dao k tomi lep-
šega ravnala, kak naš boži Zveličiteo v
zlatavrednih rečaj: *Lubi svojega bližnjega
kak samoga sebe! — Ka neščeš, da bi dru-
gi tebi včino, tudi ti drugoml ne včini!*

Naj vendar vsi navdušeni rodolubi nik-
dar ne bi pozabili biti vsigdar tudi goreči
odkritosrčni krščeniki! (Dale.)

Sijajni odpor španjolskih katoličanov.

Bivše Jezuitske šole v vladnoj režiji popuno-
ma prazne.

V znak protesta proti protiverskim
vladnim naredbam, štere kršijo pravice ka-
toličanske Cerkvi, so se vse bratovščine,
vsa društva, kak tudi vse ljudstvo z nad-
puškepi, puškepi i drugov duhovščinov
odločile, ka ne bodo obdržavali proslave
velikoga tedna. Ta proslava je prinašala
državi dosta dohodkov, ar so prihajali ljud-
je iz vseh krajov na njo. Zato je perfekt
Leville proso nadpuškepa naj pregovori
ljudstvo, ka de se ta proslava vršila. Ali
pušpek njemu je odgovoro, naj se pogaja
z ljudstvom, štero je samo na to gor prišlo.

Perfekt je na to odgovoro, ka da za-
preti vse cerkve ali nišče od katoličanov
se je ne zbojao, stem so vsi dokazali, ka
znajo braniti svoje cerkve.

Če je vlada mislila, ka je štela, da
je izgnala Jezuite i njim zaprla njive sa-
mostane, napravila dober poseo, se je straš-
no motila. Samostani so ostali prazni, ver-
niki pa so se zbirali okoli redovnikov i
jim kušovali roke i davali razne dare.

Kak friško so številni Jezuitski sa-

Antoni Martin Slomšek.

Prve službe.

Dober duhovnik je istinski blagoslov
boži za vernike. On je vodi k Bogi z na-
vukom, s tolažbov, s karanjom, s svojim
lepim življenjom. K dobromi duhovniki se
vsakši približa z vupanjom, da odide od
njega bolši, mirnejši.

Anton Slomšek je prišeo za kaplana
na Bizeljsko ob Sotli, to je na levo od
železnice Zidani most—Zagreb, bluzi Hrvat-
skoga. Mladi kaplan je vrelo opravljao
svoje stališke dužnosti; posebno radi pa
so meli ljudje daleč okoli njegove lepe
predge. Bio je veseli v družbi poštenih
ludi. Bizeljsko leži med samimi goricami,
zato je razumlivo, ka so ljudje radi pili pa
spevali, ali ne vsigdar lepe pesmi. Slomše-
ka je to bolelo; ar je pa znao, ka samo
opomin dosta ne pomaga, liki trbe ljudem
dati mesto božnoga nekaj dobrega, zato je
zložo v tom časi več pesmi. Slomšek je
ne bio samo bistrega razuma, liki je meo
tudi pesniški dar, to je: znao je lepe misli
povedati v lepoj obliki, živo i razumlivo.
Tak so nastanole vnoge njegove vesele
pesmi, štere spevle ves naš narod. Tak na
priliko „Zdravica Slovincov“ ki se začne:
„Slovinc Slovenca vabi, — če se ti pit ne
gabi, — le pridi v gorice k nam, smo
dobre volje tam!“ Na sredi pa pravi: „Po
pameti ga pijmo, — da pamet ne zgubi-
mo!“ — Tu je nastanola tudi znana pesem
„Veseli hribček“: „En hribček bom kupil,
— bom trte sadil, — prijatlje povabil, —

še sam ga bom pil“. Slomškovke pesmi
so se narodi zato tak hitro prilubile, ar so
preproste, poštene i vesele.

Ne je bio celivi dve leti na prvoj fa-
ri, že so ga pozvali v drugi kraj. Ali ne
se je brano i ne žalüvao, znao je za svojo
dužnost. Sam pravi: „Pač nega lepše služ-
be na sveti kak jo mašo gospodje kaplani.
Brež velikih posvetnih skrbi idejo lejko z
ednoga kraja v drugoga, čisto po apošto-
sko, kak nekda Jezusovi vučeniki... V
ednoj roki sveti evangelij, v drugoj pa zna-
menje svetoga križa. Slomšek je postano
kaplan na fari Nova Cerkev bluzi Celja.
Tudi tu je ostao komaj dve leti. Zložo je
„Večernico“: Glejte, že sonce zahaja,
skoraj za goro bo šlo... Njegovo vre-
lo delo za duše i njegove jakosti so vsig-
dar bole spoznavali predstojniki i sam
pušpek. Slomšek sam je pravo od sebe,
ka je poniznost njegova sprévajalka, zado-
volnost pa vertinja. Zato so ga pozvali v
Celovec (1829), gde je dobo častno pa
odgovorno službo. Imevüvani je bio za
spirituala ali duhovnoga voditela v seme-
nišči. Njegovo delo je bilo v tom, da je
bogoslovce vodo v jakostnom življenji,
njim kazao dužnosti duhovniškoga stana i
je tak pripravljao na visiko pozvanje. Slom-
šek bio komaj 29 let star, pa so njemu že
zavüпали tak težko i odgovorno službo. Iz
toga se vidi, ka so že te vidili v njem ne-
kaj posebnoga. — Posebno je priporočao
bodočim duhovnikom, naj skrbijo za dobre
šole, gda pridejo med narod. V tistom časi
je šol ešče ne bilo telko kak gnjes, niti so

ne bile tak redne. Tudi naši dedeki pa
mamice znajo od toga pripovidavati! Zato
so zvékšega duhovnicje včili mladino, kak
na priliko Slomškov prvi vučiteo, kaplan
Prašnikar. Slomšek pa je v vsem svojem
življenji posebno lübo i širio šolstvo. Bogo-
slovce je navdušüvao tudi na lepo spevanje,
štero naj širijo med ljudstvom. Duhovnik
more posebno meti v oblasti svojo reč,
zato je šteo napraviti iz bogoslovcev do-
bre predgare. Ar se je pa te slovenščina
jako slabo gojila v šolaj je vse nem-
ško bilo, slovenskih knig se je ešče ne
dosta pisalo — zato so predgarje ne mogli
posebno lepo i razumljivo gučati. Čüli
smo že, ka je Slomšek že te, gda je ešče
sam bio bogoslovec, svoje sošolce včio
lepo slovenščino. Zdaj se je toga dela
znova poprijao, ar je znao, ka samio do-
ber predgar gene srcä.

Poleg vsega velkoga dela svojega
stana je Slomšek pradžao v različnih cer-
kvaj i to tak, ka so ga ne mogli prehvaliti.
Čüto je pa, ka predgarova reč ne ségne
daleč. On je pa dobro vido, ka je ljudstvo
v kmici, nema nikšega čtenjá, nikaj dob-
roga ne zvedí, živé samo v deli za vsak-
denšnji krüj, ka je pa ne zadosta. Zato je
Slomšek začno pisati knige, v začétki po-
sebno za mladino. Prvivi sta bili: za deč-
ke „Življenja srečen pot,“ za dekle pa
„Krščansko devišstvo.“ Poleg toga je izdao
več knig pripovisti za mladino. Pomagao je
zbrati pa izdati „Pesmi po Koroškem in Šta-
jerskem znane.“ Včio je pa dobro slovenski
tudi državne uradnike, celo Nemce. (Dale.)

mostani i šole ostali prazni, tak se je začela velika propaganda proti krivičnim zakonom države. Da država zatere to propagando, je nastavila po šolaj druge profesore. Ali tu se je strašno znorila. Na den, gda bi se mogla začeti predavanja, ne bilo niti ednoga poslušatelja. Edino v Indachi se je posrečilo na pritisk oblasti pridobiti za šolo dva poslušatelja. Vse druge šole so pa ostale prazne.

Politični pregled.

Jugoslavija. Naše finančno ministerstvo je te dni objavilo stalne duge naše države. Iz pregleda te objave vidimo, da naša država ma skupno dugov okroglo 39 milijard. Iz tej dugov je domačih državnih dugov 6 milijard, vsi ovi so pa dugovje za inostranstvo. Srbija i Črna gora sta se pred bojom zadužile za 3 i pol milijarde, ostale pokrajine pa za 5 i pol milijarde. Za letos mammo odplačati kak letno rato poldrugo milijardo. Mi smo dozdej vsako leto redno odplačali svojo rato, ne smo delali nato kak druge države, štere so se nepremišleno zadužavale i tak prišle v položaj, ka so bile prisiljene zaprositi od zveze narodov brisanje dugov. Jako nas zato boli, da brez vse krivice smo zgubili po Lausanskoj pogodbi vojne odškodnine, ki so nam pripadle.

Nemčija. Dosta krvi teče pred volitvami. Hitlerovci so se že spravili tudi na katoličansko stranko zvano Centrum. Zato je ta stranka protestirala pri predsedniku republike Hindenburgi. Katoličanski pšepce Nemčije so pozvali vse katoličane, naj samo na takše može glasajo, ki z svojim dozdejšnjim življenjem dobro stojijo, ka do se borili za versko šolo, za krščansko vero i za katoličansko Cerkev. „Varte se — pravi nazadnje proglas cerkvene oblasti — varte se agitatorov i strank, šteri neso vredni zavupanja katoličanskoga ljudstva.“

Braziliija. Pred dvema letoma je zdigno revolucijo proti predsedniku države Washington Luisi države S. Paolo, dr. Getulio Vargas.

V revoluciji, štera je nastala predvsem zavolo spadaja penez i slaboga gospodarstva je zmagao i sam postao predsednik. Zdaj se pa njemi isto godi. Ar ne razpisao volitev i ar ne se je poboljšalo gospodarsko stanje, se je dežela S. Paolo proti njemi zbunila.

Kratki glasi.

Francija i Anglija sta napravile zvezo, ka edna brez ove se neta pogajali. S tem je podana mogočnost, da cela Europa stopi v edno gospodarsko zvezo i Amerika de mogla popustiti pri vojnih dugaj. Že se čujejo glasi, kak so Amerikanci zamerili to zvezo, štero so pa itak prle sami priporočali. Se zna, da so prle mislili na svoj hasek.

Komunistično rovarjenje je v Belgiji vlada zadušila. Več hujskačov je mrtvih. Katoličanski pa tudi socialistični delavci so se zvezali proti komunistom.

Talijansko vojno brodovje je obiskalo Bolgarijo i je bilo jako slovesno sprejeto. Ladje je obiskao sam krao Boris.

V Nemčiji se vrši krvava volilna borba. Že nad sto ljudi je mrtvih. Najbole nasilni so velenemci, ki nosijo orožje i kolejo nedužne druge volilce.

V Romuniji se je ustanovila nova stranka, štera se zove železna garda. Ta stranka predvsem ropa židovske hiše i so proti vsakomi, ki bi vupao na židova ali na takšo stranko glasati, štero podpirajo židovje.

Velika gospodarska konferenca se vrši v Ottavi v Canadi, na štero je Anglija poslala 7 ministrov.

Na Velehradi v Moravi se vrši te dni veliki kongres, šteroga namen je združiti razkolne krščenike s katoličanskov cerkvijov. To je v 25 letaj 6. kongres te vrste, zastopani so na njem tudi razkolniki sami.

Med Madjarskov i Austrijov se vrši carinska bojna, zato ka Nemci več neščejo dati Vogrom tiste ugodnosti pri uvozi vo-grskega blaga kak so njim dozdej dovolili. Do nove pogodbe Madjarska nikaj ne more izvažati v Austrijo na podlagi stare.

Francija je stampala za dve milijardi frankov bonov, ar je prišla v poteškoče.

Rumunskomi duhovniki Madjarescu-i so izročili eden paket, v šterom je bila bomba. Gda ga je odpro, je ta eksplodirala, i vmorila dva njegoviva sina, ženo i deklo pa teško ranila. Sam duhovnik Madjarescu je pa ostao nepoškodovan. Bombo njemi je izročila nasprotna politična stranka. Kak strašna zablojenost!

Naš ban Dr. Marušič je nastopo svoj letni dopust.

Na Kitajskom je nastopila velika kolera, štera te nesrečni narod bole kole, kak ga je lani klala povoden.

Amerikanski predsednik i ministri so si znižali plače. Prvi od 75 jezer dolarov za 15 jezero, ovi pa 15% menje kak so prle meli.

Zavozo je kmet Peharec Mirko v vlak, šteri vozi iz Zagreba v Samobor. Nesrečen se je *napio* i v tom stani tirao konje i stiraao jih je naravnost v peč vlaka, v štero se je rud kol notri opičo. Peharec je bio na mesti mrtve, njegova žena je pa dobila teške notrašnje poškodbe.

Komunisti v Belgiji so šтели dobiti vlado v svoje roke. V Belgiji štrajka nad 70 jezer rudarskih delavcov i tudi drugih. Štrajk se je razširo po celoj državi. To priliko so izrabili komunisti, šteri so šтели priti do vlade. Proti komunistom je nastopila oblast. Prišlo je že do več spopadov. Najhujše je bilo v varaši Charlesroi, gde je prišlo do vekše praske. Dosta je mrtvih i ranjenih. Belgijskim komunistom so prišli pomagat francoski i holandski somišleniki, šteri z letakami pozivajo vojsko k revoluciji. Položaj je bio nevaren, a komunističen puč je zadušen.

Bat'a — kralj črevljev vmro. Znani tovarnar Bat'a se je smrtno ponesrečo, kda se je na letali pelao v Švico. Tam je šteo ustanoviti novo tovarno. Zavolo megle i defekta v letali sta s pilotom oba smrt najšla. Spelala sta se v drot lastnih fabrik.

Herriot dobo „5 miliard“. Na konci lozanske konference je dobo francoski mi-

Joško Maučec:

Zgodovina Slovenske krajine.

Po Pribinovej smrti je njegov sin Kocel postao vladar v Dolnji Panoniji. Tudi on je zaprva kazao svojo naklonjenost nemškim pšepkom. Že leta 861. je podelo Kocel nekše posestvo ob Blatnom jezeri freisinškoj cerkvi.

Kak je solnograški nadškof Sinpram večkrat prišeo v Doljno Panonijo k vojvodi Pribini, tak se je tudi njegov naslednik Adalwin parkrat napoto v Kocelovo deželo. To se je zgodilo v tistom časi, gda sta solunskiva brata Ciril (Konstantin) i Metod, pozvana iz bizantinskoga Carigrada, z uspehom širila po zemli moravskoga vojvoda Rastilava krščansko vero i kulturo.

Kak njegov oča Pribina, tak je tudi Kocel postavio med panonskimi Slovenci več cerkvi, štere je posveto solnograški nadškof Adalwin v zimi leta 864—65. Imenjujejo se: „ad Ortahn“, „ad Weride“, „ad Termperh“, „ad Fizkere.“ Gde so bili tej kraji, so zgodovinarji ešče ne določili.

Kak za Pribina, tak je tudi za Kocela mela solnograška cerkev mogočen vpliv na ponemčavanje panonskih Slovincov. To

se vidi v tom, ka so skoro vsi duhovniki bili Nemci, ka lejko sklepamo po imenih. Ešče bole je to razvidno iz dejstva, ka je po smrti Dominikovej, ki je bio dvorni duhovnik pri Pribini, poslao nadškof k Pribini vučenoga duhovnika Svarnagla, „Conversio“ ga zove „praeclarus doktor,“ očitvidno Nemca.

Gotovo je Solnograd v Panonijo pošilao samo popunoma zaneslive ljudi z visikov izobrazbov, ka so mogli s tem vekšov močjov na slovenskoj zemli vtrdjavati nemški solnograški vpliv.

Gda sta v drugoj polovici l. 867. slovanskiva apoštola Ciril i Metod na poti iz Moravske v Rim prišla v Doljno Panonijo, jiva je Kocel sprejeo z velikim veseljem i se jiva okleno z vsem srcom. Odzdej naprej je vse njegovo delovanje merilo na to, ka jiva pridobi za svojo vojvodino. Leta 869. je poslao Kocel poslance k papi Hadrijani s prošnjov, naj njemi pošle Metoda za pšepka. Papa je rad posluhno njegovo prošnjo i tak je Metod dugo let širo v Kocelovoj državi Kristušovo vero z velikim uspehom. Zato ka je vojvoda Kocel očitno podpirao sv. Metoda, se je nemškim pšepkom zamero tak jako, ka so njemi zagro-

zili z božov kaštigov. Tak se je velko prijateljstvo Kocela do nemških pšepkov obrnolo v hudo sovraštvo. Gda je Kocel leta 874. mro, so panonski Slovenci ne več dobili slovenskoga kneza, liki je Kocli sledio na prestoli nemški grof Gozwin. Zadnji ostanek slovenske samostojnosti je bio zdaj vničen, dokeč so je ne popunoma vičili Madžari.

Doba vladanja Pribine i Kocla v Panoniji je doba splošnoga blagostanja. V toj dobi se je ne samo širila Kristušova vera, liki teva dva vladara sta širila takzvano materielno kulturo. Ozemle panonskih Slovincov se je začnolo zasajuvati z vinskimi trsjom, začnoli so trebiti grmovje i gošče pa obdelavati zemlo, po šteroj so posejali žito ino druge koristne rastline. V toj dobi so nastajale lepe slovenske vesnice, štere sta teva dva vladara z največšov požrtvovalnostjov podpirala. Ta doba je svetla doba za panonske Slovence, liki to blagostanje med panonskimi Slovenci je ne dugo trpelo. Prišeo je iz Azije te ešče divji narod Vogrov i je vničo njihovo blagostanje, i požgao njihove lepe vesnice pa spoklao na jezere ljudi. (Dale.)

Svet reši samo lübezen Jezušovih ran! V te namen širite Novine!

nisterski predsednik Herriot pismo iz Nemčije, v šterom je bio bankovec za 5 milijard mark. Bankovec je iz časa nemške inflacije (več penez kak vrednost zlata), kda je trbelo na pismo dati znamko za več milijard. V pismi je bilo tudi napisano; „V popuno poravnavo vseh dugov.“ Tak se norčarijo Nemcia z dobroto.

Anglija je navrgla veliko carino na Irsko blago zato, ka Irska vlada nej štela prisegnoti vernosti za angleškoga vladara.

Austrija dobi 300 milijonov posojila na 20 let. V tej letaj se ne sme združiti z Nemčijov. Veliki del toga posojila se niti ne izplača, nego se odtegne za odplačilo starih dugov.

V državi Čile je revolucija. Mornarica je zahtevala, da mora Davillova vlada odstopiti, ta pa ne se je klonila zahtevi, nego je dala glavne hujšake zapreti.

Turčija je stopila v zvezo narodov. Dva ameriskiva letalca Materni i Griffin sta nepretrgano letela 18 vör i prišla z Amerike v Berlin.

Hrvatski romarje iz Zagreba so prinesli en deo ostankov sv. Antona Padovanskoga iz Padove v cerkev sv. Duha v Zagrebi.

Pogorela je romarska cerkev na gori Oljki više Celja.

Mladoga moža Sevšek Ignacija je zaigrala žena Ivana v vesi Berinjek na Kranjskom. Čemer njemi je dala piti v žganici.

Srca zamenjavlejo v Ameriki zdravniški raznim živalim. Tak so se posrečili pozikusi pri pse i žabaj. Velko je pa pitanje, dali do mogli tudi človeče srce zameniti.

Angleški katoličani širijo verske navuke ne samo po predgaj, nego tudi po malih knjižicah, v šterih razlagajo istine katoličanske vere. Dozdaj so izdali 850 razlag to je 850 knjižic vsako z drugov vsebinov. Tej knjižic je odanih okroglo 5 milijon 500 jezero falatov. Čisti dobiček od odaje ide siromakom na pomoč.

10 letnico, ka so nuncij v Beogradi so obhajali te dneve nadpüšpek Pellegrinetti.

Pred 10 leti je vmrla Ledochovska Marija Terezija, ki je ustanovila društva i liste za Afrikanke misijone. Njeno svetost potrđjavajo vnoge posluhñjene molitve i se pripravla pot, da služabnica boža pride na oltar kak blažena.

Vončura Ivan je bio v Oseki obsojen na smrt na gaoge, ar je vmoro zavolo penez Kumeč Jakoba i njegovo ženo.

Francoski letalec Machenand je skoč z padobranom iz zrakoplova iz višine 8000 metrov i s tem postavio novi svetovni rekord. Iz te višine je leto 25 minut i srečno pristao na zemli.

Na sveti žive po najnovejšoj statistiki 2 milijardi 12 milijonov i 800 jezero ljudi.

Na vsesokolski izlet v Pragi so polski sokoli samo pod tem pogojom šli, če ne de sokolstvo nikaj delalo proti katoličanskoj cerkvi. Prišlo jih je 300 i so skupno bili navzoči pri sv. meši. Češki Sokol je sprijao pogoje katoliškoga poljskoga Sokola.

Pijani dečki so bujli na Kranjskom v obč. Jezersko orožniškoga kaplara Stojana Narančiča, ki ne kadio, ne pio i verno opravlaio svojo dužnost.

M. Sobota

— **Premeščen** je po službenoj potrebi dr. Farkaš Franc sodnik iz M. Sobote v Beograd.

— **Prireditev** S. K. Mure, ki se je vršila dne 17. t. m. pri g. Benki, je sijajno

uspela. Nastopila sta v plesnih točkah Hahn Lyvia i Legenstein Lily, ki sta s svojim izvajanjem prijetno presenetila številno publiko. Obe mladi plesalki sta pokazali mnogo talenta ter nam obetata še mnogo.

Slovenska krajina.

— **Ta številka Novin** je štiristranska zatogavolo, ka so v štampariji bili onemogočeni, ka bi izdelali 8 stransko. Mesto nje bo dnestjeden osemstranska. To naznanje cenjenim naročnikom.

— **Navuk za tretjired** je dnes 24. julija v Črensovcih popoldne ob poltreh. Večernice se začnejo ob 2.

— **Gospodom bogoslovcom** naznanjamo, da ma gd. Horvat Viktorija, bratana pok. g. plebanoša Horvat Jožefa v Martjancih, preci lepih knjig za odajo. Zglasite se pri njej, dobite je po ceni.

— **Šport.** V dijaškoj tekmi dnes teden v Črensovcih so zmagali Beltinčarje proti Črensovčarom z 6:2.

— **Slovenski duhovnik v Canadi.** Naši izseljeniki so nas prosili, da bi njim naznanili naslov slovenskoga duhovnika. Te naslov je sledeči: *Rev. Mlinar Alojzij, Eston, Sask, Canada.* Lehko se pa obrnejo naši Kanadianci na g. Rev. John Plevnika pri cerkvi sv. Jožefa v Joliet, Ill. U. S. A.

— **Gor. Lendava.** Pri nas mammo jako zamotano zadevo. Zdaj ka smo novošolsko poslopje dozidali, bi si naša občina rada bivše poslopje Rim. kat. šole po nekoj razlagi šol. zakona kratkomalo osvojila. Cerkvena oblast v to ne privoli, ar je rk. šolsko poslopje nikdar ne bilo i tudi ne more biti občinska last, nego je last verske občine i cele fare. Gda država odkupi i dol plača cerkvenoj občini to poslopje, te lahko ž njim razpolaga. Prle pa ne po obstoječih zakonaj. Občina sama tudi lahko kupi hišo cerkvene oblasti, če jo ta oda. — Za naš siromaški kraj bi tudi bilo jako potrebno, da bi mogli dobiti župana, ki bi sam vodo občinske posle, ka ne bi trbelo plačuvati tajnika, kak ga zdaj plačujemo, ki je županov sin. Prosimo oblast naj to našo zahtevo upošteva!

— **Bakovci.** Pri nas se je posvetila družina i hiša cemeštra Horvata presv. Srci Jezušovomi. Pri posvetitvi so bili navzoči trije duhovniki i to gg. Vojkovič Jožef kaplan, ki so tudi govor držall, Bejek Janoš novomešnik i Cigüt Peter salezijanec iz Veržeja.

— **Beteg našega g. misijonara.** Naš misijonar g. Kerec Jožef so težko zbetežali i se vračijo v Ljubljani v Leonišči. Pišejo nam pa, ka se njim zdravje na bogše obrača i ka do mogli v kratkom posteo zapustiti i se povrnoti v njim drago Slovensko Krajino.

— **Tišina.** Naš g. plebanoš, Krantz Jožef so odpotüvali v Švico. Namen potüvanja je oddih i počitek, šteroga so potrebni, ar so sami na velikoj fari i opravljajo po nedelaj i svetkaj dve boživi službi. Želemo njim, da se na potüvanji dobro počütijo, okrepijo i srečno vrnejo. — Vmrli so mati g. Šbüll Siksto frančiškanskoga gvardijana v Petrovcih zdaj v pondelek popolnoči. Pri smrtnoj posteli dobre, prav krščanske matere so verostüvali sin mešnik. Pokojnoj želemo blaženi mir i večni pokoj, žalostnim ostalim pa izrazimo naše sožalje! — Obiskali so nas g. Püvar Mataj, benediktinec, ki bodo mesto g. plebanoša Krantza za časa njihovoga potüvanja vodili faro.

— **Hotiza.** Zahvalimo se našem g. kaplani, ka so na Petrovo, na den našega

proščenja lepi red napravili. Šolska deca i Marijina družba je stopila skupno k sv. prečiščavanji, pesmarski zbor pa je lepo spevao pod vodstvom gđc. vučitelice. Naši dečki so tudi bogali g. kaplana, ne so se bili, nego so pregnali razbijače Trnarčare i Polančare, ki so se začeli tam biti.

— **Kšeftanje s slatinov.** Neštérni ljudje iz našega kraja so se vozili po slatino, štéra na prostom izvira pa je dobra za piti, v Šratovce—Mele! Nišče to ne brano od negda, če si je što tū zajeo slatino i jo doma potrošo. Ali zdaj se je pa začelo nikaj posebnoga goditi. Tej naši ljudje, ki so ta hodili po slatino z vozovi, ne samo ka so domačim ne dali prostora, ka bi si slatino natočili, — teliko je najmre naših bilo, nego oni so to slatino v domačem kraji pint po 2 Din začeli tržiti. Se zna, da je na te način tista slatina na Petancih i v Radencih, od štére se plačuje velika dača, zgubila odjemalce. Oškodüvani lastnik slatine se je pritožo zatogavolo na oblast, naj ta red napravi.

Pošta.

Horvat Marika, Veržej, Marijanišče. Novine si naročila 28. juna i zdaj so prišle nazaj. Naznani nam jeli ti je pismonoša izročio ali ne! **Vsem.** Polleta je minolo, polletno naročnino mora vsaki plačati. **Širitelom.** Pošlite nam notri polletno naročnino.

Uvažujte

pravi način

kak naj postanejo Vaši živci močnejši!

Ste li že opazili pri sebi, da se ne počütite dobro pri deli, štéro ste vsikdar z veseljom opravljali i se Vam radi razburi jo živci?

Ste že občütili prevelko občütljivost, trepet, nemir, straj, močno bitje srca, onemoglost, glavobol, razdražljivost, nerazpoloženje, žalost, joč, odrevenelost udov, nagnenje po narkozi i čezmerno kajenje, žela po pijančüvanji, trepetanje trepálnic, dremavost, slab spomin, boječnost pa vnoge druge slične motnje, štére so vzrok, da so napadeni i oslabljeni živci, štére je potrebno pomiriti pa ojačiti.

Takše pojave nesmemo zanemarjati, zato ka lejko nastopi zmešanost, ali nepremišlenost, friško oslabljenje i rána smrt. Ne gledoč na vrsto Vašega obolenja

mi pišite

pa sam pripravljen, da Vam razložim najlepší način po šterom se hitro ozdravite

brezplačno i brez poštnine.

Te način ojači Vaše živce, Vam dá veselje za življenje, veselje do dela, ka tudi zdravniki potrđjavlejo. Vnogi so mi javili, da se čütijo kak prerorjeni.

Ščista brezplačno

Vam pošlem takšo knjižico, če jo z dopisnico zaprosite. Če pa ne bi mogli včasi pisati pa si zapomnite ete naslov:

ERNST PASTERNAK,

BERLIN SO,

Michaelkirchplatz 13. Abt. 890.

Sv. Ciril i Metod.

Julija 5. i 7. obhaja kat. Cerkev god slovanskih apoštolov sv. Cirila i Metoda. Ves katoličanski slovanski svet z velikimi svečanostmi obslužavle spomin sv. Cirila i Metoda.

Sv. Ciril i Metod sta bila sinova velkoga vojaškoga dostojanstvenika v Soluni. V dobi, gda so bili Slovani ešče nevučeni i robi, sta se žrtvovala, da sta Slovane s tem, ka sta širila katoličansko vero v domačem jeziki, povzdignila v svobodo bože dece. Ona sta služila sv. mešo i druge cerkvene obrede v slovanskem jeziki. Zavolo lübezni do Slovanov sta bila preganjaniva i sta vnogo trpela. Zato pa sta zdaj tem više pozdignjeniva.

Kak je pa naša Slov. Krajina vezana na sv. Cirila i Metoda? Kda je Metod šo v Rim, ka bi se zagovarjao pred sv. Očom zavolo obtožb neprijatelov, se je stavo tüdi pri Kocli, vladari Panonski Slovincov. Pod njegovo oblast je spadala tüdi Slov. Krajina. Kocel njemi je dao tüdi več vučencov, šteri so potem, kda so se po Metodi izobrazili, širili katoličansko vero v domačem jeziki. Gda se je Metod vračao iz Rima, je bio zavolo nepovolni politični razmer dugo časa pri Kocli i tü je nadalüvao svoje plemenito delo.

Slov. Krajina je dužna biti zahvalna sv. Cirili i Metodi za nesebično delo. Jako nas je veselilo, kda je pred leti v Črensovcih goro v znak zahvalnosti kres na čast sv. Cirili i Metodi. Tüdi lepa zavesa v „Našem domu“ nam prikazuje sv. Metoda, kda blagoslavla i zbira našo deco, da jo odpela v Rim, gde bi postali ti dečkeci dühovniki. Bratovščina sv. Cirila i Metoda ma tüdi že vnoga leta že pod madjarskov vladovinov, kotrige pri nas. Naša iskrena žela je, da se češčenje sv. Cirila i Metoda kem bole razširi med naše lüdi.

Čuvajmo sveto dediščino naših blagovestnikov v našoj velkoj stiski.

NEDELA po risalaj deseta.

Vu onom vremeni pravo je Jezuš nikim, ki so se v sebi vüpalil kak pravični i druge sozame-távali, priliko eto: Dvä človeka sta gori šla vu cerkev, ka bi molila: eden farizeus i te drugi publikanuš. Farizeuš stojéči je etak v sebi molo: Bog, hválo ti dávam, ka sem ne, kak drugi ljudje, zgrablivci, krivični, lotri, kak je i ete publikanuš. Postim se dvakrat v tjédni, desetino dávam od vsega, ka ládam. I publikanuš ozdaleč stojéči, ne je šteo niti oči na nebo podignoti, nego se je bio v prsi svoje govoréči: Bog, bojdi milostiven meni grešniki. Velim vam, dol je šo ete spravičani vu hižo svojo bole od onoga: ár vsáki, ki se zvüsi, ponizi se; i ki se ponizi, zvüsi se.

Pokora (Paolo Segneri).

Što bi zdaj naj ne vervao, moji poslušalci, da so oni v tom tak svetom življenji, kak so ga živeli, morali bar vživati tolažbo, biti gotovi svojega düšnoga zveličanja, ali so bar bili v tom dosta bliže verjetnosti kak obvüpanji, meti so mogli bar več vüpanja kak straha? Liki poslušajte, kakši globoki strah me navda, kda na to mislim.

Kak daleč so bili ti siromaki od zadobitvi one gotovosti, da so se vsi tem raj v globoko žalost zbirali kak za stavo okoli tistoga, ki je vmirajoč ležao na pepeli (to je naimre bilo njihovo ležišče, na šterom so želeli vmreti) i ga v velkom strahi z etakšimi pitaji obsipavali: Kak se ti vidi, brat, ka vüpaš od sebe misliti? Ka praviš? Ka vüpaš? Ka se bojiš? Ali si dosežno končno tisto düšno zveličanje, štero si s

telšimi skuzami iskao, ali si zavolo toga ešče v strahi? Ka te čaka? Gospostvo ali robstvo? Žezlo ali okovi? Nebesa ali pekeo? Verješ, da boš čüo v svojem srci lübeznivi glas, šteri ti pravi: „Tvoji grehi so ti odpüščeni.“ (Luk. 5, 20.) Ali misliš, da boš čüo te strašen glas, ki ti zakriči: „Zvežite njemi roke i noge pa ga vržite v zvünešnje tmico.“ (Mat. 22, 13) Ka praviš na to, moj brat? O, odkrij nam, prosimo, stan svoje düše, da bomo mogli ž njega na svojega sklepati!

AGRARNE ZADEVE

Pravilnik za izvršavanje agrarnoga zakona. Čl. 46. Te člen govori od po-višanja količnika v večih srezih i povdarja, da v Dravskoj banovini ostane količnik 160. **Čl. 47., 48., 49.** Občinski agrarni odbori se za časa ambulantnih komisij etak sestavljajo: 1.) Občinski odbornik, šteroga izvoli občinski odbor, 2.) predsednik agrarne zajednice (zadruga) i 3.) eden poledelec iz vsake vesi, šteroga imenüje sreski načelnik. Te agrarni odbor sme samo svete (tanače) dati ambulantom komisiji. Na poziv ambulante komisije more priti agrarni odbor, a če ne pride, ambulanta komisija brez njega napravi delo i njegovi tanači se ne bodo jemali v vpoštev.

Slatina pri Agrarnoj zadrugi. Naša zadruga že od lani naprej drži zasvoje člane slatino i njim jo deli po istoj ceni, kak jo dobi, samo stroške si odračuna. Če želejo v šterom kraji v Slovenskoj Krajini naši člani, da njim slatino na dom pripelamo, naj pripravi vsaki pintno kanto (glaž) i 2 (dva) Din. pa slatino na dom dobi. Naročnikov pa more telko biti, ka se eden voz razdeli. Odposlanec, ki de pobira vküp imena odjemalcov, dobi te trüd v slatini plačani.

Gor je plačao. Nikak je prestao biti kotriga agrarne zadruga. Prišo je v njo po slatino; se zna, da ne jo je dobo. Mogo je iti v gostilno i je plačao 150 Din. več, kak pri zadrugi samo pri ednoj kantl. Pri 10 kantaj že 15 Din. gor plača. Drugi pa telko prišpara.

Rojarstvo.

Obnašanje rojara med včelami.

Večina rojarov se bo opotikalo v te vrstice. Pa to nikaj ne dene. Lastne izkušnje i pritožavanje stari i mladi rojarov jih je nareküvalo.

Nišče se ešče ne narodo rojar, kmetovalec, kovač, kolar i tak dale, liki se je vsaki mogeo včiti. — Pri rojarstvu ne zadostuje samo knjiga i ne samo praktično delo; nego je to dvoje jako tesno med sebov zvezano. Samo s knjigov i praktičnim delom si pridobi rojar potrebne sposobnosti. Dokeč pa pride do tej potrebni sposobnosti, bo dobo ništerni pik včele i to največkrat po svojoj lastnoj krivdi, ar dela brezi opazüvanja i spoznavanja včelinoga življenja. Svetovnoznani ameriksni rojar pravi: „Nemrem si misliti rojara brezi opazüvanja i spoznavanja včelinoga življenja.“ Obžaluje pa, da je dosta takši rojarov, šteri nemajo tevi dve lastnosti, ali jivi pa v življenji neščejo nücati, i to v bolečino na lastnoj koži i vničavanji včel.

Vsaki mladi rojar se bliža previdno, nekak bojzljivo k včelam i to je prava pot. Tak bi mogli delati tüdi starejši rojarji.

Naš stari i izküšeni rojar Števek pozno vsa ta pravila i se jih tüdi v gotovoj

meri drži. Včasi pa se vendar spozabi i za to pozabljivost dobi kljüb velikoj gospodarskoj krizi obilno plačilo. Pravi pa, ka njemi včele s svojim pikom nemrejo doživoga, ar ma okoli svojega obilnoga tela pol pednja debeli špej, šteri pa ma to lastnost, ka ves gift, šteroga njemi včele püščajo skoz kožo, taki vniči.

Včele se ne boj, štera ti mirno sede na roko ali obraz, ta te ne bo pičila, liki bo letela naprej, kak friško si odpočine. To se posebno godi na sprotoletje ali pa v dobroj paši, če je hladno vreme. Včela nagonski išče toploga kraja ali je pa tak dosta meda naložila v medovnik, ka zavolo prevelike teže nemre zleteti do lükne.

Kem večkrat boš na te način ravnao i kem bole plemenito boš postopao žnjimi, tem več pikov si boš prihrano i tem hvaležnejše ti bodo tvoje ovivečile ali baceki, kak so je zvali Glavačičov dedek. Če pa med pregledovanjem edno ali dve stisneš i ostale zavohajo pikovo sago, si lahko zagvüšani, da te bodo taki začnole pikati tüdi druge.

Poleg mirnoga i hladnokrvnoga ravanja se približavaj k včelam s krščakom na glavi, ne prešvicani, ne iz konjske štale, ne jesti česneka, lüka, ne piti vino, žganice, z ednov rečjov se ogibati vseh dišečih jestvin i pijač prle kak se ide k včelam. Vsaka močna saga razdraži včele za pikanje. Ne kadi preveč, ar je s tem tüdi razdražiš ali pa omamiš, ka pa je ne zdravo. Krščak potegvi na oči, ka do bliskajoče oči v senci, ar v takše predmete se včele najraj zaletavajo. Če le moreš, ne hodi pred vinjakom. Če pa že moreš iti, se bližaj od strani i ne hodi v čelam v napotje. Vsikdar se bližaj od senčnate strani i to posebno pri opazüvanji lükne, ar včele nikdar ne letijo v senčno stran. Med delom pri včelaj guči malo i ne odihavli skoz vüsta. Če se včele z ostrim brnenjem süčejo okoli tvoje glave, je znak, ka so pripravljene pikati. Te včele hitro odpravi z močnim dinom iz kadilnika. Kem hitrej si to izvršo, si se ogno vekšega napada, ar si ga že v kali zadüšo.

To je nekaj kratkih i jako potrebnih navodil za vsakoga rojara, če se šče obvarvati včelnoga pika i nepotrebnoga pokončavanja včel.

Vajenca

za pekovsko obrt taki sprejemem z celov oskrbninov. Pekarna FRID VIVOD Laško.

Kodaji je

7 plügov zemle, log, travnik i hiša v DOLNJIH PETANJCIH. Več se poizve pri gospej GABOR JANOŠ-ovi v Petanjcih.

VINO

Ijutomersko (Globuko) in iz Vaneče (Slovenska Krajina) — letniki 1921 cca 25 hl, 1928 in 1929 cca 140 hl, 1931 cca 170 hl (Rizling, Sylvaner, Traminer, Furmint, i. t. d.) — **prvovrstno**, krasno in pre-dobro, dobijo gostilničarje i vsi drugi po jako nisikoj ceni, pod predobrimi pogoji in tüdi v maloj količini pri dr. ŠKRILEC MIHAELI v MURSKI SOBOTI. 3